

ACT3. Protocols administració de medicació vies mediates o indirectes

En general, a l'hora d'administrar un medicament cal seguir un procediment bàsic de 10 punts, dels quals no se'n pot oblidar cap:

1. **Preparació del personal**. Com a TCAI cal conèixer els efectes de la medicació abans de l'administració per si cal informar el pacient d'alguna particularitat, així com saber com s'administra.
2. **Preparació del material**. Cal comprovar els "5 correctes", és a dir, medicació, dosi, pacient, via i hora. Es comprovarà que la medicació sigui la indicada i la data de caducitat del medicament.
3. **Preparació del pacient**. Amb els sentits (ulls, oïda...) i la comunicació valorarem el grau de dependència del pacient i el seu estat emocional, per orientar-nos sobre el grau de participació que pot mostrar el pacient. Sempre caldrà respectar la intimitat del pacient, identificar el pacient, saludar-lo, informar-lo del procediment i col·locar-lo en la posició indicada segons el tipus de tècnica.
4. **Identificació del pacient**. Cal tornar a verificar la identitat del pacient abans de procedir amb l'administració.
5. **Informació al pacient i/o família del procediment (administració de la medicació) i de la seva finalitat**. Acomodament del pacient: posicionar-lo correctament, segons el grau de participació i la tècnica, i respectar la seva intimitat en tot moment. Es fomentarà la col·laboració del pacient, segons les seves possibilitats.
6. **Rentat de mans higiènic** (potser quirúrgic en algun procediment, si escau).
7. **Verificació dels 5 correctes** del fàrmac a administrar i contrast amb les indicacions de l'ordre mèdica prescrita: identitat del pacient, fàrmac, via, dosi, horari. Confirmació de la caducitat del fàrmac, el bon estat del fàrmac, el bon emmagatzematge (si cal nevera). Els fàrmacs oberts o que no estiguin en òptimes condicions no seran administrats mai.
8. **Procediment específic**. Administració de la medicació per via rectal, oral o tòpica o ajuda en la preparació, segons els protocols establerts. Aprofitarem aquesta estona per comunicar-nos amb el pacient.
9. **Recollida del material** utilitzat i rebuig de residus als contenidors específics. Rentat de mans.
10. **Enregistrament** del procediment i les incidències en la història clínica (cal comprovar reaccions adverses, si escau).

Hi ha 9 punts que sempre són els mateixos, sigui quin sigui el procediment. Només s'han d'adaptar a cada procediment. El **punt 8 (procediment específic)** és l'únic que canvia en tots els procediments. És molt important no oblidar cap dels 10 punts. Si us n'obladeu cap, encara que només sigui un, s'ha seguit malament el protocol, no és correcte.

Abans de procedir amb l'activitat cal llegir detingudament els protocols d'administració de medicació per les 9 vies mediatas o indirectes:

- **Administració per via oral**
- **Administració per via sublingual**
- **Administració per via topicodermatològica**
- **Administració per via tòpica oftàlmica**
- **Administració per via tòpica òtica**
- **Administració per via tòpica nasal**
- **Administració per via inhalatòria**
- **Administració per via rectal**
- **Administració per via vaginal**

1. **RELACIONA** la **via d'administració** amb la seva **DEFINICIÓ** corresponent.

VIA ADMINISTRACIÓ	DEFINICIÓ
	Consisteix a administrar preparacions i instil·lacions estèrils de medicaments als ulls. A través d'aquesta via es poden administrar col·liris i pomades, i aplicar irrigacions o banys oculars.
	Consisteix a administrar medicaments per sota la llengua, dins la cavitat bucal, a la mucosa sublingual. Utilitzada en casos d'urgència.
	Consisteix en la preparació i administració de medicaments via vaginal.
	Consisteix en l'aplicació directa sobre la pell i les mucoses per a l'administració del fàrmac. Això inclou la mucosa conjuntival, oral i urogenital.
	Consisteix en l'aplicació de medicaments al conducte auditiu perquè exerceixin la seva acció a l'orella.
	Consisteix a administrar medicaments per la boca. És la via d'administració més còmoda, segura i econòmica, i és la via d'elecció sempre que sigui possible.
	Consisteix en la introducció per la boca de medicaments continguts en esprais, en forma de petites partícules o de gotes minúscules, que arriben a través del tracte respiratori fins als pulmons.
	Consisteix en la preparació i administració de medicaments a través del recte. Els medicaments que s'administren per via rectal són sobretot supositoris, pomades i ènemes.
	Consisteix en l'administració local nasal aplicada en casos de congestió nasal i inflamacions o infeccions locals en la mucosa nasal.

Previ a l'administració de la medicació, caldrà informar al pacient sobre la tècnica i acomodar-lo en la posició indicada segons el tipus de tècnica. Hi ha vies d'administració que precisen una posició del pacient molt determinada que cal conèixer per poder dur a terme la tècnica correctament.

2. RELACIONA les diferents posicions amb la via d'administració corresponent.

POSICIÓ DEL PACIENT	VIA ADMINISTRACIÓ
Posició decúbit lateral o bé assegut amb el cap inclinat.	
Posició d'assegut o bé decúbit supí (amb coll lleugerament en hiperextensió).	
Posició d'assegut, dret o Fowler.	
Posició de Sims o bé decúbit lateral esquerre amb la cama superior flexionada	
Posició Fowler o assegut.	
Posició ginecològica.	

Respectar la **INTIMITAT** del pacient és molt important en totes les vies d'administració, però hi ha dues vies d'administració on caldrà prestar una atenció especial en la intimitat del pacient. Per aquest motiu caldrà tancar la porta de l'habitació i demanar als familiars que, si us plau, se'n vagin un moment de l'habitació. Així mateix, per tal de respectar la seva intimitat, caldrà tapar el cos del pacient, només deixant al descobert la zona estrictament necessària per a l'administració de la medicació.

3. INDICA quines són aquestes dues vies d'administració on caldrà prestar una atenció especial en la INTIMITAT del pacient:

Via oral	Via tòpica oftàlmica	Via vaginal
Via sublingual	Via tòpica òtica	Via inhalatòria
Via topicodermatològica	Via rectal	

A continuació hi ha un llistat de característiques i instruccions específiques per a cada via d'administració. En el llistat hi ha informació sobre el material necessari, informació que cal indicar al pacient i procediments específics que cal conèixer per a cadascuna de les vies d'administració mediantes o indirectes.

4. **RELACIONA** les característiques i instruccions específiques amb la via d'administració corresponent.

CARACTERÍSTIQUES I INSTRUCCIONS ESPECÍFIQUES	VIA ADMINISTRACIÓ
Cal explicar prèviament al pacient que el medicament s'ha de dissoldre completament sota de la llengua i, per tant, no ha de mastegar el medicament ni empassar-se saliva durant un minut.	
Es recomana lubricar la forma farmacèutica prèviament abans d'administrar-la.	
Quan es retira el tap del col·liri, aquest s'ha de col·locar cap per amunt per evitar la contaminació.	
Tot i estar pensada per a l'ús local del fàrmac, hi ha sistemes STT (sistemes terapèutics transdèrmics) ideats per aconseguir l'aportació percutània de principis actius a una velocitat programada que poden arribar a circulació general.	
No s'ha d'utilitzar aquesta via si l'usuari presenta diarrea.	
Previ a l'administració cal que el pacient es moqui suaument per netejar les fosses nasals.	
Cal respectar de forma molt estricta les normes de conservació, manipulació i caducitat establerts pel fabricant per tal d'assegurar l'esterilitat dels preparats.	
Administrar la medicació amb aigua en quantitat suficient, per tal que pugui ser empassada.	
És útil lubricar el dit índex, un cop posats els guants, per tal de facilitar l'administració del medicament.	
Previ a l'administració cal escalfar amb les mans l'envàs per tal de donar un cop de calor corporal al preparat farmacèutic.	
Cal rentar bé el broquet del dispositiu amb aigua calenta després d'utilitzar-lo.	
En la comprovació de "els 5 correctes" cal assegurar la data d'obertura del producte farmacèutic, ja que tenen una caducitat d'un mes a partir de la data d'obertura	
Cal vigilar l'aparició de taques blanques a la boca, ja que poden indicar la presència d'infecció per <i>Càndida</i> .	
Cal eliminar les primeres gotes del medicament sobre una gasa, tant per netejar la cànula com per controlar la velocitat de sortida.	
Quan són preparacions multidosis i la preparació ja està oberta, cal mirar si l'estat és òptim per a la seva administració.	

CARACTERÍSTIQUES I INSTRUCCIONS ESPECÍFIQUES	VIA ADMINISTRACIÓ
Si és necessari netejar l'ull, cal usar una gasa impregnada de sèrum fisiològic (des del cantó intern de l'ull cap a l'extern), emprant cada vegada una gasa nova.	
Cal eliminar les primeres parts de la crema del medicament sobre una gasa si és necessari.	
Mentre s'aplica la medicació, s'ha de respirar per la boca per evitar els esternuts.	
Quan el tractament és múltiple, amb diferents col·liris, l'administració de cada un s'ha de fer almenys amb un interval de 5 minuts.	
Procureu que el comptagotes o l'extrem del tub no toquin ni l'ull ni qualsevol altre objecte per tal d'evitar la contaminació o el creixement de gèrmens.	
Abans d'administrar la medicació, cal retirar les pròtesis oculars i lents de contacte removibles.	
Cal dirigir la punta del comptagotes cap a l'envà nasal, sempre amb un angle de 180° respecte al nas.	
En la comprovació de "els 5 correctes" cal assegurar que el medicament es pot triturar o no.	
Cal demanar al pacient que es mantingui amb el cap inclinat durant 5 minuts.	
En aquesta tècnica, a part del material necessari per dur a terme l'administració del medicament, caldrà tenir preparat el material de rentat de la zona perineal.	
Si s'escau cal netejar la pell amb aigua i sabó abans de la seva administració.	
Cal assegurar-nos que la medicació administrada ha estat ingerida pel pacient.	
Cal aplicar el medicament segons estigui pautat: escampant-lo o no, fent massatges, etc.	
Aquests preparats farmacèutics deixen de ser estèrils una vegada oberts, per això no s'han de guardar en acabar el tractament.	
Cal recomanar al pacient que mantingui la posició uns 5 minuts per tal d'absorbir millor la medicació i no s'ha de taponar l'oïda amb cotó un cop administrada la medicació.	
Cal coordinar l'activació de l'inhalador amb la inspiració del pacient.	
Cal netejar el pavelló auricular amb una gasa i una mica de sèrum fisiològic.	